

взаємовідносини з близькими людьми: сім'єю, друзями, хлопцем. Проте, саме ситуація відсутності розуміння з боку батьків, конфлікти з друзями, відсутність взаємних почуттів з боку протилежної статі – може підштовхнути дівчину до необдуманих вчинків, які можуть мати негативні наслідки не тільки для подальших стосунків, а й для здоров'я.

Серед хлопців же були отримані дещо інші результати. Аналізуючи отримані дані було виявлено, що у хлопців емоційний компонент не є домінуючим у становленні ризикової поведінки. Це пояснюється тим, що, на відмінну від дівчат, для хлопців є набагато важливішим самоствердитися в свої очач та очач інших, а ніж бути з кимось у близьких емоційних стосунках. Питання щодо близьких стосунків з батьками, закоханості не так цікавлять хлопців на даному життєвому етапі. Набагато важливішим для них є показ того, що вони є далеко не останніми особами в референтному колі спілкування, а навіть більше – здатні бути лідерами, на кого будуть орієнтуватися інші хлопці, ставлячи собі в приклад.

Перспективи дослідження передбачають подальше вивчення факторів, що провокують ризиковану поведінку серед молоді.

Список використаних джерел

1. Альгин А.П. Риск и его роль в общественной жизни. – М., 1989. – С. 19.
2. Корнилова Т.В. Психология риска и принятия решений. – М., 2003. – 478 с.
3. Петровский В.А. Психология неадаптивной активности [Текст]. – М., 1992. – С. 267-320.
4. Титаренко Т.М. Персональний міф у виборі ризикованих форм поведінки / Особистісний вибір: психологія відчаю та надії. – К., 2005. – С. 229-233.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБРАЗУ ТІЛА У СВІДОМОСТІ ТРАНСГУМАНІСТІВ

Дончев Філіп

студент 5 курсу, соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:

доктор психологічних наук, професор,
декан соціально-психологічного
факультету **Журавльова Л.П.**

Предмет даного дослідження - система взаємопов'язаних суб'єктних конструктів, які представляють образ тіла трансгуманістів.

Образ тіла розглядався як система взаємопов'язаних суб'єктних конструктів, вид і характеристики яких визначаються респондентом. В результаті ми визначили семантичне наповнення і зміст образу тіла у свідомості трансгуманістів, його структуру та основні компоненти, провівши перше дослідження на подібній вибірці.

Ключові слова: постгуманізм, трансгуманізм, ідеальний образ тіла, реальний образ тіла, соціально-культурний досвід особистості, ціннісний компонент образу тіла.

Постановка проблеми. Людина, що входить в прогрес, безпосередньо починає залежати від його продуктів, що в свою чергу обумовлює певну специфічність свідомості, психіки та світогляду. Особливість впливу прогресу найпростіше визначити, досліджуючи людей (трансгуманістів), які свідомо використовують продукти технологій, заради удосконалення та розвитку власних тіл. Оскільки саме тіло розглядається цими людьми, як об'єкт маніпуляцій, то відповідно до образу тіла вони і проводять відповідні зміни. Таким чином, досліджуючи образ тіла тих, хто прагне першим використовувати продукти прогресу, можна припускати які саме галузі НТП будуть корисними в майбутньому, для широких мас населення.

Були використані роботи Гордона Мура і Ферейдуна Есфендіарі щодо самого поняття «Трансгуманізм» і визначення суті тих людей, які називають себе «трансгуманістів». Поняття образу тіла обґрунтовувалося на концепціях таких вчених як: Борис Ананьєв, Володимир Бехтерєв, Іван Павлов, Паул Шилдер, Пауль Федерн, Роберт Мельзак, Моріс Мерло-Понті, Валерій Подорога, Альберт Налчяджян і Олена Соколова. Використовувались методи та методики таких вчених як: Мілтон Рокіч, Джордж Келлі і Зигмунд Фройд.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження.

Трансгуманіст - людина, що займається самовдосконаленням з активним використанням продуктів сучасних технологій.

Ідеальний і реальний образи тіла підібрані відповідно до концепції Пауля Шілдера, щодо того, що образ тіла є дуалістичним, і кожен з його компонентів виконує ряд специфічних функцій. В даному дослідженні, ідеальний образ тіла є тим, до чого прагне суб'єкт. Суб'єкт наповнює ідеальний образ тіла тими характеристиками, які є частиною його досвіду і формують загальне уявлення про ідеальне тіло.

Реальний образ тіла - відображає те, як суб'єкт сприймає своє тіло і основні його цінності (можуть проявлятися в будь-якій сфері діяльності). Ціннісний компонент образу тіла описувався Паулом

Шілдера, як основа образу тіла. Але на основі роботи С. Т. Соколової, ми розширюємо поняття образу тіла, наполягаючи на необхідності використання суб'єктивної складової, як інтерпретації всіх почуттів, емоцій і відносин суб'єкта до свого тіла. Це дає можливість розширити поняття «реальний образ тіла», продемонструвавши його семантичне наповнення.

Дана теоретична модель являє образ тіла як лабільну структуру. Відповідно, при існуванні двох полюсів (Реальний і Ідеальний образи тіла) відбуватиметься певний процес становлення реального образу тіла відповідно до ідеальним чином тіла. Паул Шилдер стверджував, що соціально-культурний досвід є ключовим елементом, для побудови певного образу тіла. Даний продукт (схематизований образ тіла) забезпечує зв'язок з соціумом, дозволяючи представляти себе оточуючим. Однак, на основі соціально-культурного досвіду, людина не тільки формує образ свого тіла, але і вибирає методи його вдосконалення. В даному випадку, соціально-культурний досвід трансгуманістів є джерелом різних способів вдосконалення тіла. Посилаючись на досвід, трансгуманістів вибирає один з семи способів вдосконалення тіла (або комбінацію декількох з них). Основні способи вдосконалення тіла для трансгуманістів описані в «дорожній карті безсмертя».

Однак, згідно з концепцією образу тіла, запропонованої такими вченими як: Валерій Подорога, Альберт Налчяджян і Олена Соколова, образ тіла досліджувати неможливо. Людина занадто мало знає щодо роботи нервової системи (що підтверджував Роберт Мельзак) і багато процесів не усвідомлюються, залишаючись в підсвідомості. Саме тому схема тіла доповнилася загальним рівнем імпліцитних процесів, які можуть впливати на образ тіла в окремих випадках і бути причиною тих чи інших відмінностей, при обробці результатів.

На основі опрацьованих понять і визначень образу тіла в психології, була сформована структурна модель образу тіла (Рис. 1).

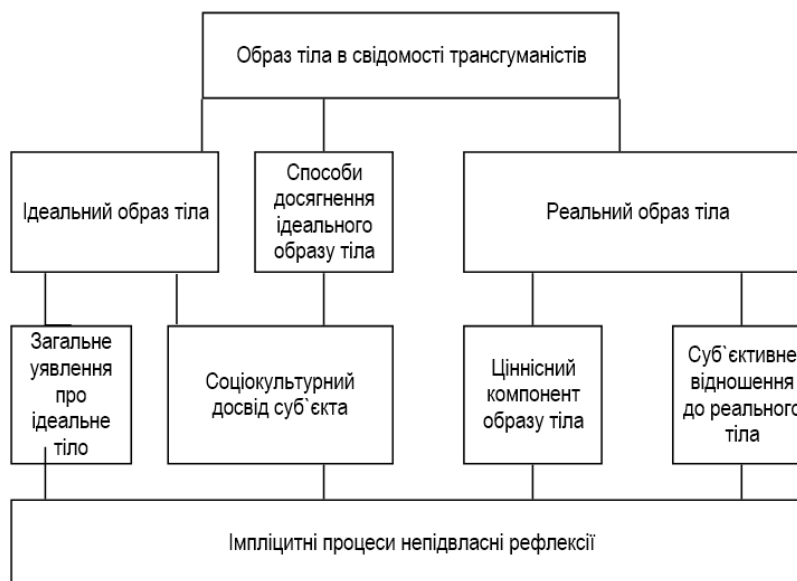

Рис. 1 Структурна модель образу тіла

Висновки: образ тіла в свідомості трансгуманістів представлений у вигляді трьох структур: реальний образ тіла, ідеальний образ тіла і способи досягнення ідеального образу тіла. У свою чергу способи досягнення ідеального образу тіла будуються на основі соціально-культурного досвіду, ідеальний образ тіла теж включає в себе соціально-культурний досвід і психосемантичний образ ідеального тіла. Реальний образ тіла будується на основі психосемантичного образу свого реального тіла і цінностей тіла, які визначає сама людина. Індивідуальні особливості обумовлені специфікою протікання імпліцитних процесів в підсвідомості респондента.

Ідеальний образ тіла в свідомості трансгуманістів: сильний, витривалий, безсмертний, невразливий, контрольований на атомарному рівні. Дані асоціації конкретні і збігаються у 90% вибірки. У контрольній вибірці не простежується превалюють асоціації. Основні способи досягнення ідеального тіла, як і форми існування, полягають в таких модифікаціях тіла як: кіборгізація, цифрове безсмертя, регенеративна медицина і генна інженерія довголіття. Додаткові способи (форми): наномедицина, кріоніка. На контрольній вибірці даний метод не проводився, зважаючи на його винятковості саме для трансгуманістів. Образ реального тіла включає в себе такі семантичні характеристики як: крихке, продукт еволюції, оболонка свідомості, слабке, кволе, хворобливе. Дані асоціації характерні як для чоловіків так і для жінок. У контрольній вибірці акцент у чоловіків

зміщений в сторону підкреслення маскуліності, а у жінок - в сторону контролю фігури, ваги, піднесення привабливості (що геть відсутня у трансгуманістів). Основні цінності реального тіла: здоров'я, активна життєдіяльність, раціональність, продуктивність, розвиток, самоконтроль. Найменш важливі: суспільне визнання, задоволення, впевненість в собі. У контрольній вибірці переважаюча цінність реального тіла - здоров'я. Решта цінності розподілені рівномірно і неможливо вичленувати найбільш значиму.

Даний образ тіла в свідомості трансгуманістів не є повністю вичерпним і може бути розвинений в подальшій перспективі.

Список використаних джерел

1. Blakeslee, S. (2006) Out-of-Body Experience? Your Brain is to Blame. New York Times, 9, 12-20.
2. Federn Paul (1952). Ego Psychology and the Psychoses – New York: Basic Books, Inc. pp. 5–6.
3. Fereidoun M. Esfandiary (1973) Up Wingers: A Futurist Manifesto. New York – p. 12-18
4. Fereidoun M. Esfandiary (1989) Are You a Transhuman? Monitoring and Stimulating Your Personal Rate of Growth in a Rapidly Changing World Boston – p. 70
5. H. Ferguson (2000) Modernity and Subjectivity. New York – p. 60-67
6. Marco Merleau-Ponty (1945) Phenomenology of Perception. Tucson – p. 41-50
7. Melzack, R.(2006) Phantom Limbs Scientific American, Secret of the Senses. Dallas – p. 53-59.

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ТА ТИПІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ**

Жигун Юлія

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук,
доцент **І.С. Загурська**

Сучасне суспільство перенасичене інформацією. Однак не завжди наявність інформації дозволяє зробити правильний життєвий вибір. Відтак, молоді люди, обираючи майбутню професію, можуть ставити під сумнів власні інтереси, піддаючись впливу думки оточуючих.